

Lekcja 60

Temat: Lekcja powtórzeniowa do rozdziału „Polska i świat w nowej epoce”.

PRAWDA FAŁSZ

Jednym z państw utrzymujących ściśle związki z Rosją jest Białoruś.	P	F
Od 1989 r. w Rosji ani razu nie przeprowadzono wyborów prezydenckich.	P	F
Podstawą silnej pozycji Rosji na arenie międzynarodowej jest jej dynamicznie się rozwijająca gospodarka.	P	F
Spośród byłych republik sowieckich do Unii Europejskiej i NATO przystąpiły tylko Litwa, Łotwa i Estonia.	P	F
W latach 90. XX w. w Rosji doszło do dynamicznego rozwoju gospodarki.	P	F
Pierwszym prezydentem Rosji został Władimir Putin.	P	F
W Federacji Rosyjskiej w latach 90 pojawiły się ogromne różnice majątkowe, pomiędzy zubożałą ludnością a grupą oligarchów.	P	F
Po uzyskaniu niepodległości sytuacja Ukrainy ciągle się pogarszała, szerzyła się korupcja, społeczeństwo stale ubożało	P	F
Pierwszym prezydentem niepodległej Czeczenii został Dżochar Dudajew	P	F

ZAPAMIĘTAJ

Proces usamodzielniania się republik tworzących Jugosławię rozpoczął się od opuszczenia tej federacji przez Słowenię i Chorwację. Najkrwawsze walki wywołało jednak ogłoszenie niepodległości przez Bośnię i Hercegowinę. Na jej terytorium doszło do licznych zbrodni wojennych popełnionych na muzułmanach. Ostatecznie proces formowania się nowych państw na tym obszarze zakończył się dopiero w XXI w., kiedy doszło do proklamowania niepodległości przez Kosowo

W Republice Południowej Afryki do lat 90. obowiązywał system segregacji rasowej.

W Rwandzie w latach 90. członkowie plemienia Hutu wymordowali około miliona przedstawicieli plemienia Tutsi.

Na Ukrainie w odpowiedzi na fałszerstwa wyborcze doszło do protestów określanych mianem pomarańczowej rewolucji.

W Gruzji doszło do obalenia prezydenta na skutek tak zwanej rewolucji róż.

Na Ukrainie doszło do obalenia prezydenta na skutek protestów określanych mianem Euromajdanu.

W Republice Południowej Afryki prezydentem został działacz na rzecz praw człowieka – Nelson Mandela.

W Somalii na skutek całkowitego rozbitcia struktur państwowych doszło do odrodzenia się piractwa.

W Czeczenii rdzenni mieszkańcy zdecydowali się na wykorzystanie zamachów terrorystycznych w walce o swoją niepodległość.

Proces usamodzielniania się terytoriów tworzących Jugosławię rozpoczął się od jej opuszczenia przez dwie republiki położone na północnym zachodzie tej federacji. Najtragiczniejsze wydarzenia związane z rozpadem Jugosławii zaszły na terenach Bośni i Hercegowiny. W celu przeciwdziałania prowadzonym tu czystkom etnicznym i aktom ludobójstwa społeczność międzynarodowa podjęła decyzję o utworzeniu na tym obszarze specjalnych stref ochronnych dla muzułmanów

Wprowadzenie w życie planu Balcerowicza doprowadziło do znacznego rozwarstwienia społecznego. Obok grupy osób, która szybko się wzbogaciła na zmianie systemu, pojawiła się rzesza bezrobotnych – głównie dawnych pracowników PGR-ów i wielkich zakładów przemysłowych.

Plan Balcerowicza doprowadził do ograniczenia hiperinflacji, zracjonalizowania produkcji i poprawy zaopatrzenia sklepów oraz stopniowego zlikwidowania problemu ukrytego bezrobocia.

Zamach na WTC został przeprowadzony przez grupę terrorystów związanych z Al-Kaidą. Miał on być odwetem za zaangażowanie USA na Bliskim Wschodzie i wspieranie Izraela, a także odpowiedzią na ekspansję kulturową Amerykanów.

Na skutek zamachu na WTC doszło do wypowiedzenia wojny terrorystom przez USA i uderzenia ich sił na Afganistan i inne państwa, w których zdaniem Amerykanów szkolili się członkowie Al-Kaidy.

W lutym 1989 r. armia radziecka wycofała się z Afganistanu; w wyniku wewnętrznych walk władzę w Afganistanie przejęli radykalni muzułmańscy talibowie

WAŻNE DATY

Wyprowadzenie z terytorium Polski wojsk rosyjskich - **8 kwietnia 1991**

Wejście Polski do Unii Europejskiej - **1 maja 2004**

Uchwalenie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej - **25 maja 1997**

Wejście Polski do NATO - **12 marca 1999**

Rozwiązanie RWPG i Układu Warszawskiego - **1991**

WAŻNE POJĘCIA

Lustracja – proces weryfikacji osób zajmujących stanowiska publiczne pod kątem ich wcześniejszej współpracy ze służbami PRL.

Amerykanizacja – zjawisko przejmowania przez rozmaite społeczeństwa wzorców kulturowych z USA.

„Wojna na górze” – określenie na proces rozpadu obozu „Solidarności” na odrębne partie polityczne, zapoczątkowany przez Lecha Wałęsę.

Revolucja informacyjna – proces rozwoju środków wymiany informacji i upowszechniania się dostępu do informacji, związany przede wszystkim z rozwojem telewizji, internetu i sieci telefonów komórkowych.

Jesień Ludów w Europie – upadek systemu komunistycznego we wszystkich państwach demokracji ludowej w Europie na przełomie lat 80. i 90. XX w.

Aksamitna rewolucja rozpoczęła się w listopadzie 1989 r. w jej wyniku doszło do ustąpienia komunistów; prezydentem został Vaclav Havel, powołano rząd niekomunistyczny

Porozumienia sierpniowe podpisano w Gdańsku po negocjacjach strajkujących z władzami 31 sierpnia 1980 r.

Globalizacja – swobodny przepływ kapitału, dostęp do wolnych rynków i giełdy, rozwój środków masowego przekazu, działalność międzynarodowych firm i korporacji, rozpowszechnienie się kultury masowej

WAŻNE WYDARZENIA

W grudniu 1989 r. nastąpiły krwawe starcia demonstrantów z tajną policją **Securitate**, w wyniku których nastąpiło przejęcie władzy przez Front Ocalenia Narodowego i w efekcie skazanie na śmierć dyktatora Nicolae Ceaușescu;

Stan wojenny w Polsce – wprowadzony przez gen. Wojciecha Jaruzelskiego 13 grudnia 1981 roku, władzę w Polsce przejęła **Wojskowa Rada Ocalenia Narodowego (WRON)**.

Obrady Okrągłego Stołu – strony rządowej (pod przewodnictwem gen. Czesława Kiszczaka) z opozycją (pod przewodnictwem Lecha Wałęsy) trwały od 6 lutego do 5 kwietnia 1989 r. w Pałacu Namiestnikowskim w Warszawie

Wspólnota Niepodległych Państw (WNP) oficjalnie powstała 21 grudnia 1991 roku – w jej składzie znalazło się 11 republik: Armenia, Azerbejdżan, Białoruś, Kazachstan, Kirgistan, Mołdawia, Rosja, Tadżykistan, Turkmenistan, Ukraina i Uzbekistan. Formalne rozwiązanie ZSRR nastąpiło 26 grudnia 1991 roku.